

TERITORIJAS LABIEKĀRTOJUMS

ESOŠĀ SITUĀCIJA:

Teritorija bez lieliem koku stādījumiem un dekoratīvām apstādījumu grupām. Atsevišķi veidoti dekoratīvi stādījumi tikai gar aizsargdambi. Lielāko teritorijas daļu aizņem zāliens, Z daļā, krūmāji un Smilgu ielas frontē liels auto stāvlaukums ar nesaistītu minerālmateriālu segumu.

Pie aizsargdambja, stāvlaukuma pusē, esoša apdobe ar vasarzaļo krūmu stādījumiem (ceriņš, hortenzija, jasmīns, spireja), atsevišķās stādbedrēs 7 gab. Māka ievas un pie dambja, Gaujas ielas pusē, dobe ar lielizmēra graudzālēm (Miskantes).

Gar Smilgu ielu esošas, saglabājamās lapu koku grupas. Starp Gaujas ielu un esošo stāvlaukuma zonu esošas lapu koku grupas un viens soliters skujkoks (Parastā priede). Teritorijas Z fronte robežojas ar privātu teritoriju, kurā esošs, izteikts krūmu apaugums ar atsevišķiem lieliem kokiem (vītoliem).

KOPĒJĀ LABIEKĀRTOJUMA KONCEPCIJA:

Teritorijas atjaunošanas un labiekārtojuma projekts izstrādāts balstoties uz Pasūtītāja izsniegto darba uzdevumu, atbilstoši Latvijas Republikas likumdošanas būvnormatīviem, Latvijas valsts standartiem, tehnisko noteikumu nosacījumiem un Ādažu novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem.

Labiekārtojumu paredzēts veidot kā mūsdienīgu, funkcionālu un konkrētai funkcijai atbilstošu ārtelpu ar visiem nepieciešamajiem labiekārtojuma elementiem un tehniskajiem risinājumiem. Risinājumi plānoti tā, lai nodrošinātu vides pieejamības prasību izpildi.

Gar projektēto stāvlaukumu paredzēts stādīt lielizmēra lapu kokus, nodrošinot noēnojumu gan mašīnām, gan plānotajai labiekārtotajai teritorijai. Stāvlaukuma centrālajā daļā plānots izvietot lielizmēra mobilus augu konteinerus, kuros stādīt lielizmēra krūmus un ziemcietes.

Projektētais celiņu tīklojums paredzēts balstoties uz sākotnējo gājēju plūsmas izpēti un galvenajiem tuvumā esošajiem piekļuves punktiem, nodrošinot ērtu tranzīta un piekļuves plūsmu sistēmu. Atpūtas vietas teritorijā paredzēts vienotā kontekstā ar plūsmu analīzi, kopējo teritorijas plānojumu un pielietojuma mērķi.

Pie aizsargdambja, teritorijas ZA daļā paredzēts neliels atpūtas laukums ar plašu pielietojuma spektru. Plānotais terasējums nogāzē ar sēžamajām virsmām nodrošina to, ka laukumu var izmantot gan nelieliem pasākumiem, gan kā āra klasi dažādu apmācību vajadzībām vai brīvdabas plenēriem. Reljefā veidotie stādījumi veido norobežojumu pret stāvlaukumu un valdošajiem vējiem. Laukums pie terasējuma veidots ar interaktīvu bruģi iebūvētu apgaismojumu un šajā zonā iespējams arī izvietot dažādus interaktīvus, sezonālus un mainīgus vides objektus.

Ievērojot ilgtspējīgas apgūšanas principus teritorijā paredzēts lietot ūdens apsaimniekošanā ieviest dabīgās iesūcināšanas sistēmas un visu virsūdeņu novadīšanu nodrošināt ar ievalku sistēmām.

SEGUMI:

Auto stāvlukumā un gājēju zonās paredzēts betona bruģakmens segums. Salaiduma vietās, kur plānotais betona bruģakmens gājēju celiņš savienojas ar esošu bruģējumu, pāreju veidot pakāpeniski, miksējot jauno bruģakmeni ar esošo.

Pielietojamais bruģa veids:

1. Auto stāvvietas:

Eko bruģis 200x200x80mm, krāsa – pelēka, virsmas apstrāde – nav.

Betona bruģis “Prizma”, 200x100x80mm, krāsa – pelēka, virsmas apstrāde – nav.

Stāvvietu atdalošās līnijas: betona bruģis “Prizma”, 200x100x80mm, krāsa – melna, virsmas apstrāde – abrazīva (skalota)

2. Brauktuve:

Betona bruģis “Prizma”, 200x100x80mm, krāsa – melna, virsmas apstrāde – abrazīva (skalota)

3. Gājēju ietves:

Betona bruģis “Prizma” bez fāzes, 200x100x80mm, krāsa – pelēka, virsmas apstrāde – nav

Betona bruģis “Prizma” bez fāzes, 200x100x80mm, krāsa – brūna, virsmas apstrāde – nav

Betona bruģis “Prizma” bez fāzes, 200x100x80mm, krāsa – melna, virsmas apstrāde – abrazīva (skalota)

4. Atpūtas laukums pie terasējuma nogāzē:

Betona bruģis “Kuba” bez fāzes, 100x100x80mm, krāsa – pelēka, virsmas apstrāde – nav

Betona bruģis “Kuba” bez fāzes, 100x100x80mm, krāsa – brūna, virsmas apstrāde – nav

Betona bruģis “Kuba” bez fāzes, 100x100x80mm, krāsa – melna, virsmas apstrāde – abrazīva (skalota).

Dotajam bruģim pielietot šuvotāju Romex vai ekvivalentu.

5. Skrejriteņu novietne

Betona bruģis “Prizma” bez fāzes, 200x100x80mm, krāsa – melna, virsmas apstrāde – abrazīva (skalota)

Kā norobežojošus elementus bruģakmens segumam pielietot betona apmales. Veidu un pielietojumu skatīt rasējumu lapās TS-CD sadaļā.

Projekta ietvaros paredzēts atjaunot esošā aizsargdambja segumu no nesaistītu minerālmateriālu maisījuma, 10-15cm biezā slānī. Atjaunošanu veikt tikai pēc terasējuma izbūves nogāzē.

LABIEKĀRTOJUMA ELEMENTI:

Labiekārtojuma elementi paredzēti rūpnieciski ražoti, izvēlē lielu uzmanību pievēršot dizainiskajiem risinājumiem un kvalitātei. Visiem labiekārtojuma elementiem pieļaujams pielietot ekvivalentus, to iepriekš saskaņojot ar projekta autoriem un Pasūtītāju.

Projekta ietvaros paredzēts uzstādīt:

- Sadzīves atkritumu urnas ar atkritumu šķirošanas iespēju
- Atkritumu urnas suņu ekskrementiem
- Veloturētājus
- Atpūtas solus un krēslus
- Atpūtas galdus ar soliņiem, kuros iestrādāti elektroiekārtu uzlādes punkti
- Dzeramā ūdens ņemšanas punkts
- Dekoratīvi, lielizmēra puķu podi (mobili)
- Velo remonta stacija
- Teritorijas apgaismojums – laternas un zemē iebūvēti apgaismes ķermeņi (detalizāciju skatīt ELT sadaļā)
- Digitālais informācijas stends
- Aizsargdambja nogāzē izbūvēts terasējums ar sēžamām virsmām
- Cita projekta ietvaros teritorijā uzstādīt vides objektu, novietojumu precizējot kontekstā ar konkrēta objekta funkciju un nepieciešamo eksponēšanas veidu.

Visus labiekārtojuma elementus stiprināt pie betona pamatiem, kas izbūvēti zem bruģa līmeņa. Stiprinājuma norādījums neattiecas uz mobiliem elementiem, kā piemēram, lielizmēra puķu kastes.

APSTĀDĪJUMI:

Apstādījumu izveidē pielietotas Latvijas klimatiskajiem apstākļiem un konkrētam mikroklimatam piemērotas augu sugas. Pielietot augstvērtīgus stādus. Auglīgās augsnes slāņa biezums apstādījumu izveidei - 40cm. Koku stādīšanas zonā ielabojamās augsnes dziļums ~70cm. Augsni uzlabot ar organisko un minerālo mēslojumu. Substrāts (1 daļa komposts + 2 daļas sijāta auglīgā augsne + 2 daļas kūdra) pH =5,6-6,5; auglīgā augsne ar māla saturu 10-40%, humusa sastāvs 15%, N 200mg/l, P 300mg/l, K 400mg/l līmenis augsnē.

Dekoratīvu apstādījumu apdobes mulčēt ar vidējas frakcijas 5-30mm mulču, 5cm biezā slānī, kas jāpapildina/jāatjauno 1x2 gados. Kokus atsevišķās stādbedrēs mulčēt ar dabīgo šķeldu fr. 5-45mm, 6-10cm biezā slānī.

Apstādījumus ievalkā stādīt enkurotā ģeopaklājā. Pielietojamais augsnes sastāvs: 40% smilts, 20% šķelda, 40% auglīga augsne. Zem augsnes slāņa izbūvējams atdalošs ģeotekstils un drenējoša materiāla slānis, kurš no esošās grunts papildus atdalīts ar ģeotekstilu.

Visā plānotajā teritorijā paredzēts stādīt lielizmēra koku stādus, kas veidos galveno kopējo ainavu un nodrošinās noēnojumu kā stāvlaukumam, tā arī atpūtniekiem labiekārtotajā teritorijā.

Projektētās dekoratīvo apstādījumu zonas nodrošina ainaviski augstvērtīgu teritorijas uztveri un pilda arī norobežojošu funkciju no dažāda pielietojuma teritorijām. Pēc apstādījumu izveides nodrošināt regulāru stādījumu laistīšanu.

Kopējās teritorijas Z daļā izkopjama teritorija ar krūmājiem. Veicot teritorijas attīrīšanu pieaicināt Pasūtītāja pārstāvjus un autoruzraugus, lai izvērtētu vai kāds no krūmiem, vai mazajiem kokiem ir saglabājams kā ainaviski vērtīgs un fonu veidojošs elements.

Veicot labiekārtošanas darbus izvērtēt esošo stādījumu – Māka ievu un lapu krūmu stāvokli, un ja tas vērtējams kā apmierinošs, tad esošos stādus integrēt plānotajos apstādījumos. Vietu precizēt ar Pasūtītāju un autoruzraugiem.

KOKU STĀDĪŠANA:

- Kokus stādot ieteicams ievērot Rīgas valstspilsētas pašvaldības Mājokļu un vides departamenta izstrādātās “Koku stādīšanas vadlīnijas urbānā vidē”;
- Stādbedres sagatavošanas dziļums nosakāms pēc stādāmo koku stādu sakņu kamola diametra. Ja var nodrošināt pietiekami platas stādbedres sagatavošanu, to nav nepieciešams gatavot dziļāk par kamola diametru + 20 cm, stāda tā, lai sakņu kamola augšdaļa būtu redzama pirms mulčēšanas, aptuveni 5-8 cm augstāk par apkārtējās grunts līmeni;
- Pirms koka novietošanas stādbedrē nepieciešams atvērt iepakoto sakņu kamolu pārgriežot metāla trosi pie sakņu kakla un atbrīvojot sakņu kaklu no augsnes;
- Izmantojot atbilstošu gofrētu cauruli zilā krāsā apkārt stādam tiek izvietota laistīšanas caurule, paralēli tiek bērts substrāts un tas pieblīvēts;
- Veicot stādbedres aizbēršanu ar substrātu, to pa kārtām blīvē. Pusaizbērtā bedrē ielej 1/3 laistāmā ūdens, lai veicinātu substrāta sablīvēšanos;
- Pārbauda stāda stādīšanas leņķi – kokaugam jābūt perpendikulāri augsnei – taisnam. Visu stādīšanas laiku koku notur stādīšanas leņķī;
- Koka stumbra aizsardzībai jāuzstāda niedru vai bambusa segas, ko uzstāda līdz 2 m augstumam, nodrošinot stumbru kompleksu aizsardzību, lai kokaugs sekmīgi adaptētos jaunajiem augšanas apstākļiem. Segas stiprina pie stumbra ar elastīgu gumiju 3 (trīs) līmeņos;
- Uzliek aizsargus pret mehāniskiem bojājumiem;
- Zemē iedzen 3 atsiešanas mietus, lai tie nebūtu viegli izkustināmi un netiktu traumēti sakņu kamols. Mieti tiek izlikti vienmērīgi ap stāda bedri;

- Koka stumbru nostiprina piestiprinot atsaides 1,00- 1,20 m augstumā no zemes virsmas pie 3 (trīs) impregnētiem koka balstiem (apdobē iestrādāti vismaz 1/3 no to garuma) ar tehnisko skavotāju, izmantojot lentas ar platumu 3 - 5 cm. Balsti augšā sastiprināti ar šķērskokaugiem lai veidotu drošu un izturīgu konstrukciju. Stiprinājuma jābūt pietiekami stingram, lai nepieļautu stāda vertikālā stāvokļa izmaiņas;
- Apdobe veidota ar noblīvētu valnīti h-5-10 cm, r >50 cm ap stumbru, mulčēta, h-5-8 cm, izņemot 3-5 cm joslā tieši ap stumbru;
- Koku laistīšanu plānot paredzot vienam kokaugam 1 (vienā) laistīšanas reizē vismaz 60 litrus ūdens (laistīšanas intensitāti regulēt ņemot vērā laika apstākļus, bet ne mazāk kā norādīto apjomu 1 (vienu) reizi nedēļā). Ūdeni lej laistīšanas sistēmā un laistīšanas maisā!

KOKAUGA UN TĀ KVALITĀTES RĀDĪTĀJI:

- Stumbra apkārtmēru mēra 1 m augstumā no sakņu kakla atbilstoši konkrēta auga specifikācijai;
- Stāda specifikācija - vainags simetrisks ar labi attīstītiem vismaz 5 (pieciem) skeletzariem, viena taisna galotne, zari veselīgi, stumbrs viens, stumbrs taisns, bez būtiskiem mizas bojājumiem un vaļējām brūcēm, zaru apgriešanas brūces ir aizaugušas, sakņu sistēma skolota, skološanas procesā vismaz 4 reizes pārstādīts;
- Stāda specifikācija daudzstumbru kokam - kokauga sakņu sistēma ieslēgta sakņu kamolā, vainaga platums 25-150cm un stāda augstums 2,50-3,50m, krūmveida forma ≥ 3 stumbri, sakņu sistēma skolota pārstādot, vismaz 3 reizes pārstādīts;
- Sakņu kamols kompakts, ietīts džutas audumā un apņemts ar metāla stiepli pinumu, ar pietiekamu substrāta daudzumu un mitrumu; uzreiz zem sakņu kakla jābūt vismaz pāris lielām saknēm.
- Esošajiem, saglabājamajiem kokaugiem pēc seguma izbūves pabeigšanas veicama vainagu kopšana un dzīvotspējas izvērtējums. Kopšanu un izvērtējumu veic sertificēts kokkopis vai dārznieks ar atbilstošu kvalifikāciju!

ZĀLIENA IZBŪVE:

Pielietot (C1) zālaugu sēklu maisījumu ceļu zaļo zonu un teritoriju pēc būvdarbiem apzaļumošanai. Strauji izveido zaļu zelmeni, biezu un izturīgu velēnu, kā arī labi nosedz augsni. Zāliens ir salīdzinoši pieticīgs augsnes un kopšanas apstākļu prasību ziņā, ātraudzīgs, izsējas norma: 20-40 g/m², sastāvs: sarkanā auzene 45%, ganību airene 30%, aitu auzene 10%, pļavas skarene 5%, daudzziēdu airene 10%.

Prasības augsnei: auglīgās augsnes slānis ne mazāks par 15cm. Zāliena izbūvē vēlams lietot auglīgas, smilti un mālu saturošas, bet ūdens caurlaidīgas un nepieciešamo barību vielu saturošas augsnes. Augsnei jāatbilst šādiem parametriem: P_2O_5 120–300 mg/kg; K_2O 120–300 mg/kg; organiskā viela 5–15 %; pH – 6,0–7,5.

STIPRINĀTS ZĀLIENS:

Zonā, kur reizi sezonā, pilsētas svētku laikā, tiek izvietota skatuve, tiek paredzēts stiprināta zāliena segums. Zem auglīgā augsnes slāņa (5cm), izbūvēt strukturētas augsnes slāni 35cm biezumā, kas no esošās grunts atdalīts ar neausto ģeotekstilu. Strukturētas augsnes sastāvs: 80% nesaistītu minerālmateriālu maisījums fr.32/63 (nedrīkst saturēt 0 frakciju) un 20% auglīgās augsnes substrāts.

Ainavu arh.: Marta Tabaka